

Evaluatie projectteam Magisch Maastricht op het Vrijthof – editie 2019

Het College van B&W heeft in de brief van 8 februari 2019 aangegeven dat stichting Winterevents Maastricht het evenement Magisch Maastricht op het Vrijthof in de periode 2016-2019 naar een hoger niveau heeft getild.

Uit het beschrijvend document wordt de doelstelling van het evenement als volgt omschreven:

- *“Het bevorderen van het onderscheidend profiel van Maastricht in de kersttijd om daardoor bezoek aan de stad te bevorderen. Doelgrepen zijn verblijfgasten, dagrecreatieve bezoekers en eigen inwoners met accent op jongeren en studenten.*
- *Het Vrijthof fungeert daarin als zwaartepunt en trekker. De december/kerstperiode is belangrijk voor de stad. Enerzijds is het een periode waarin voor de eigen bevolking, de jeugd e.a. een aantrekkelijk en algemeen toegankelijk aanbod van activiteiten in de stad moet zijn. Anderzijds is het een periode waarin de stad veel bezocht wordt (dag- en verblijf) door bestedende toeristen. Het bezoekmotief is divers; van winkelen/uitverkoop, bezoek aan de historische stad, de kerstsfeer, diverse culturele voorstellingen e.a. De historische stad Maastricht fungeert hiervoor als decor.*
- *Het Vrijthof is het hart van het evenement, met een schaatsbaan, een reuzenrad, een carrousel, een compacte kerstmarkt met 50 à 60 chalets en diverse eet- en drinkgelegenheden, dit alles in kerstsfeer ondersteund door kerstmuziek. Hierbij staat imago, beleid en de leefbaarheid van de stad centraal. Het kerstevenement op het Vrijthof dient in dat beleid te passen.”*

Samenvatting bezoekersonderzoek Magisch Maastricht - editie 2019

Uit het bezoekersonderzoek blijkt dat:

- Het gemiddelde rapportcijfers van bezoekers voor het stadsbrede evenement Magisch Maastricht is een 8,2 (was in 2018 een 7,8);
 - o De sfeerverlichting/lichroute wordt door 87% van de bezoekers (zeer) goed beoordeeld. Van alle bezoekers heeft 93% de route bezocht.
 - o De attracties en kerstmarkt op het vrijthof worden door 87%-89% van de bezoekers als (zeer) goed beoordeeld. Van alle bezoekers heeft 91%-94% de attracties en kerstmarkt op het Vrijthof bezocht.
 - o De St. Servaasbasiliek wordt door 47% van de bezoekers als (zeer) goed beoordeeld. De basiliek heeft in 2019 voor het eerst samengewerkt met stichting Winterevents Maastricht. Van alle bezoekers heeft 62% de basiliek bezocht.
 - o Het cultureel programma op straat wordt door 45% van de bezoekers als (zeer) goed beoordeeld. Van alle bezoekers heeft 64% het cultureel programma bezocht.
- 2/3 van alle bezoekers aan Magisch Maastricht komt uit Nederland, 1/3 komt uit het buitenland;
- 49% van de bezoekers heeft als bezoekenredenen het stadsbrede evenement Magisch Maastricht, 41% heeft als bezoekenredenen een dagje uit of stedenbezoek.
- 44% van de bezoekers komt met het OV, 42% komt met de auto, 23% komt te voet of met de fiets;
- Veel bezoekers blijven overnachten:
 - o 33% van de Nederlandse en Duitse bezoekers blijft overnachten in Maastricht (2-3 nachten);
 - o 15% van de Belgische bezoekers blijft overnachten (1-2 nachten);

- 66% van de bezoekers uit overige landen blijven overnachten (5 nachten);
- In 2019 zijn de gemiddelde uitgaven van bezoekers gestegen ten opzichte van het jaar ervoor. De gemiddelde besteding per ondervraagde bezoekers per dag was in 2019:
 - €44,- op de kerstmarkt
 - €139,- in winkels
 - €65,- in de horeca
 - €185,- voor overnachten
 - €77,- voor overige kosten
- 53% van de bezoekers van het stadsbrede evenement Magisch Maastricht denkt volgend jaar weer te komen.

Evaluatie projectteam Magisch Maastricht – editie 2019:

Magisch Maastricht op het Vrijthof

Het evenement Magisch Maastricht op het Vrijthof ontwikkeld zich ieder jaar. Met de evaluatie van de editie 2019 wordt voor een volgende editie aandacht gevraagd voor cultuurprogrammering op het Vrijthof en (eventuele) andere plaatsen in de stad om zorg te dragen dat bezoekers meerdere delen van de stad bezoeken. Dit alles binnen het gekozen thema voor het betreffende jaar. Zowel in *look* en *feel* (bijvoorbeeld live artiesten in de *stube*) als in de aankleding (bijvoorbeeld de aankleding van de *wildstube*, metalen hekken met hardhout) zijn er in 2019 veranderingen doorgevoerd. Ook is er een extra hoek gecreëerd op het Vrijthof, tegenover het museum. Daarnaast is de stichting ook de samenwerking aangegaan met de St. Servaas Basiliek. Hierdoor is naast meer commerciële kerstactiviteiten gericht op vermaak ook een zingevende (culturele) kerstactiviteit toegevoegd.

Sfeerverlichting en cultureel programma in het centrum

Centrummanagement is verantwoordelijk voor de realisatie van de sfeerverlichting/lichtroute in het centrum van Maastricht. Centrummanagement is (redelijk) tevreden over de nieuwe lichtelementen die zijn toegevoegd. Het zwakke punt tijdens de editie 2019 was de verlichting van de Hoge Brug. Deze is diverse keren uitgevallen. De oorzaak van het probleem is achterhaald en besproken met leverancier van de verlichting. De afstemming tussen centrummanagement, de leverancier van de verlichting en de gemeente is goed verlopen.

Centrummanagement organiseert via stichting Cultura Mosae het cultureel programma in het centrum van Maastricht. Er hebben 185 optredens verspreid over de periode van 14 december 2019 t/m 5 januari 2020 plaatsgevonden. De optredens hebben op 13 verschillende locaties in de binnenstad plaatsgevonden. In totaal hebben 110 gezelschappen opgetreden met 1018 unieke deelnemers bestaande uit amateur en professionele gezelschappen. Er hebben 25 vrijwilligers geholpen om de optredens te realiseren. Om alles te realiseren hebben 15 verschillende bedrijven, organisaties en instanties met elkaar samengewerkt. In totaal is 155 uur aan culturele programmering gerealiseerd.

Marketing/communicatie

De activiteiten van Maastricht Marketing zijn gericht op spreiding in de stad, langer verblijf en een verhoging van de bestedingen van bezoekers:

- Spreiding: om bezoekers zo veel mogelijk te spreiden over de stad zet Maastricht Marketing bewust in op communicatie over het aanbod in het gehele stadscentrum en de magische lichtroute die door alle stadskwartieren van het centrum loopt.
- Langer verblijf: veel bezoekers aan het stadsbrede evenement Magisch Maastricht blijven overnachten.
- Verhoging van een besteding van de bezoekers: tijdens de editie 2019 zijn alle gemiddelde uitgaven ten opzichte van de editie 2018 gestegen. Daarnaast heeft in de media gestaan dat Maastricht met stip op nummer 1 staat voor wat betreft de groei van het aantal pintransacties (+19% ten opzichte van de nummer 2) in de maand december.
- Terugkeerpercentage: meer dan de helft van het aantal bezoekers geeft aan volgend jaar wederom Magisch Maastricht te willen bezoeken.

Het stadsbrede evenement Magisch Maastricht heeft een grote aantrekkingskracht op bezoekers, heeft een positieve uitstraling en wordt goed beoordeeld. Hierdoor is het evenement van economisch grote waarde voor Maastricht en heeft het een aantrekkende werking op bezoekers naar Maastricht. Maastricht Marketing geeft tegelijkertijd ook aan dat het evenement Magisch Maastricht op het Vrijthof niet volledig past binnen hun brandfilter voor de stad Maastricht. Echter, deze brandfilter is ontwikkeld nadat de aanbesteding van Magisch Maastricht op het Vrijthof gegund is. De brandfilter zet onder andere in op de spanning tussen traditie en innovatie. De toevoeging van bijvoorbeeld de Sint Servaasbasiliek door stichting Winterevents Maastricht is een goede aanvulling op het huidige aanbod op het Vrijthof.

Veiligheid & Leefbaarheid

Vanuit het team Veiligheid & Leefbaarheid wordt het traject opgestart om te komen tot de benodigde vergunningen voor het evenement Magisch Maastricht op het Vrijthof, maar ook voor eventuele *side events* in de stad. Daarnaast is het team Veiligheid & Leefbaarheid in samenwerking met de hulpdiensten verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid rondom de evenementen. Vanuit die hoedanigheid wordt er toezicht gehouden op het evenement en indien noodzakelijk wordt er gehandhaafd.

Tijdens het evenement is twee keer een overtreding geconstateerd door het team Handhaven Openbare Ruimte. Daarbij werd eerder alcohol verkocht dan volgens de ontheffing 12-dagen norm mocht. De politie is bij enkele kleine vechtpartijen geroepen.

Daarnaast is door het team Veiligheid & Leefbaarheid geconstateerd dat er (te) veel fietsen rondom het evenement Magisch Maastricht op het Vrijthof staan. Vanwege het evenement zijn fietsenstallingen op het Vrijthof verwijderd en heeft de gemeente Maastricht de mobiele fietsenstalling ingezet op het voorplein bij Mosae Forum. Echter, het stallen van fietsen rondom het Vrijthof blijft een aandachtspunt gelet op de aantrekkingskracht van het evenement. Net als in- en uitstappen van bezoekers bij de taxistandplaats.

Rieu heeft aan het team Veiligheid & Leefbaarheid aangegeven dat de bezoekers voor de kerstconcerten met name uit de regio zijn gekomen. Dit wordt ondersteund door het bezoekersonderzoek. Daaruit blijkt dat met de kerstconcerten van Rieu tijdens de editie 2019 voor een paar procent van de bezoekers reden is om Maastricht te bezoeken.

Schoolschaatsen

Maastricht Sport organiseert en begeleidt het schoolschaatsen. De samenwerking tussen Maastricht Sport en stichting Winterevents Maastricht is goed verlopen. Er hebben tijdens de editie 2019 3.000 kinderen kunnen genieten van het schoolschaatsen.

Aandachtspunten

Het succes van het evenement leidt er ook toe dat een aantal belangrijke aandachtspunten naar voren komen tijdens de evaluatie. Deze aandachtspunten zijn belangrijk om te voorkomen dat de drukte geen afbreuk gaat doen aan de uitstraling en leefbaarheid van de stad Maastricht en er tegelijkertijd voor te zorgen dat de economische waarde van het evenement voor de stad groot blijft:

1. Drukke in de binnenstad van Maastricht

Maastricht kent elk jaar verschillende topdagen waarop de aantrekkingskracht van de stad groot is. De decemberperiode (door de feestdagen en de evenementen in de stad) is een van de drukkere periodes in de stad. Op doordeweekse dagen valt de drukte in de stad mee. In z'n algemeenheid is er met name in de aanloop naar het weekend en tijdens de weekenden sprake van drukte in de binnenstad. De echte piek van de drukte valt in het weekend voor de kerstvakantie en rond de kerstdagen. Spreiding van extra activiteiten in tijd, ruimte en sturing van bezoekers naar de weekdays voor de kerstvakantie door middel van marketing/communicatie zijn een aandachtspunt bij de organisatie van de editie 2020.

2. Bereikbaarheid van Maastricht en rondom het Vrijthof

Op de drukste topdagen is het niet te voorkomen dat weggebruikers merken dat het druk is. Op topdagen is er geen sprake van een doorstromingsprobleem voor verkeer, maar van een parkeerprobleem. Door het vollopen van de populaire parkeerlocaties ontstaan er wachtrijen en ontstaat er zoekverkeer naar nog beschikbare parkeerruimte. Het topdagenprogramma van de gemeente Maastricht draagt bij aan het verbeteren van de bereikbaarheid en de leefbaarheid van de stad, maar kan de mogelijke overlast niet volledig wegnemen.

Door de grote loopstromen door de stad en van en naar het Vrijthof heeft de gemeente tijdens de editie 2019 van Magisch Maastricht in samenspraak met Arriva besloten om op de drukste dagen (weekend voor de kerstvakantie en de dagen rond kerst) niet meer te rijden via het Vrijthof. Dit in verband met het waarborgen van de verkeersveiligheid en de borging van de stiptheid van de bussen.

Zowel in het kader van de OV-concessie als in het kader van het topdagenprogramma is de gemeente Maastricht in gesprek met Arriva. Samen met Arriva en de andere topdagenpartners (Q-Park, Maastricht Bereikbaar, politie en Team Handhaving) zal de decemberperiode door en voor de betrokken diensten nog separaat geëvalueerd worden. Daarbij zal er nog een gesprek plaatsvinden tussen de gemeente Maastricht en de stichting Winterevents Maastricht in het kader van de bereikbaarheid met aandacht voor de editie 2020.

Conclusie

De uitkomsten van de jaarlijkse evaluatie en het bezoekersonderzoek laten zien dat het stadsbrede evenement Magisch Maastricht en Magisch Maastricht op het Vrijthof succesvol is. Door het projectteam is aangegeven dat er geen grote ingrijpende veranderingen nodig zijn. Wel is tijdens de evaluatie naar voren gekomen dat er belangrijke aandachtspunten zijn voor de editie 2020. Hierdoor zijn de uitkomsten van de evaluatie niet van invloed zijn op de verlenging van de contractperiode van Magisch Maastricht op het Vrijthof tot en met editie 2020.

Door het projectteam Magisch Maastricht (inclusief de gemeente) en door stichting Winterevents is aangegeven dat zij over de aandachtspunten met elkaar in gesprek gaan. Dit om gezamenlijk te onderzoeken hoe (nog) meer gestuurd kan worden op:

- Spreiding van de drukte in het centrum in tijd en ruimte.
- Welke (aanvullende) maatregelen er genomen kunnen worden in het kader van de bereikbaarheid van/rondom het Vrijthof en of en welke er mogelijkheden zijn om eventuele aanvullende (culturele) activiteiten te organiseren (die aansluiten bij de brandfilter van Maastricht Marketing en het thema van Magisch Maastricht voor de editie 2020).
- Dit gezamenlijke gesprek is van belang om te voorkomen dat de drukte in de stad geen afbreuk gaat doen aan de uitstraling van de stad. En er tegelijkertijd voor te zorgen dat de economische waarde van het evenement voor de stad groot blijft.